

Buy EXTRA WAR BONDS

RUSI NA ODRI 136 milj do Berlina

Ruski tanki so včeraj dospeli do Odre na 37 milj dolgi fronti. Odra je zadnja obrambna črta na vzhodu in je oddaljena 16 milj od Vratislave v Šleziji. V Vzhodni Prusiji pa so Rusi stisnili odprtino za beg nemških armad na 27 milj. Rusi so že osvojili eno tretjino Vzhodne Prusije in če se Nemci pravočasno ne umaknejo, jih bo zajetih okoli 200.000.

Rusi so tudi zavzeli veliko poljsko trdnjavo Bydgoszcz, ki varuje dostop do poljskega koridorja ob cesti, ki pelje v Gdansk. Napredovali so tudi proti Koenigsbergu, glavnemu mestu Vzhodne Prusije in so od njega oddaljeni še 22 milj.

Nepotrjena poročila naznačajo, da so prve ruske straže vdrle v Poznanj, 136 milj vzhodno od Berlina. Tega Moskva ni potrdila, temveč je samo naznanila, da je bila rdeča armada v pondeljek oddaljena od Berlina še 165 milj.

Na celi 800 milj dolgi fronti Rusi neprestano napredujejo in so v zadnjih 24 urah prodrli v Nemčijo 19 milj. Pet ruskih armad je zavzelo nad 3430 mest, trgov in vasi, kar je največji pridobitek enega dne na ruski fronti.

Moskva poroča, da so Nemci dobili novo divizijo z južnega dela zapadne fronte v Šleziji, da brani največjo industrijsko nemško provinco.

Moskva poroča, da so Nemci dobili novo divizijo z južnega dela zapadne fronte v Šleziji, da brani največjo industrijsko nemško provinco.

V Vzhodni Prusiji pritiskajo Rusi proti Baltiku, da odrežejo nemško armado v Vzhodni Prusiji.

Na poti ruskih armad so važna nemška mesta, kot so Vratislava in Oppeln v Šleziji ter Koenigsberg in Elbing v Vzhodni Prusiji. Ravno tako so tudi v nevarnostj kraji Gleiwitz, Hindenburg, Benthon, Kašovice in Dabrova, čijih rudniki in tovarne izdelajo eno petino nemškega premoga in jekla.

Te kraje ogroža prva ukrajinska armada Koneva, ki je dospela do gorenjega toka Odre in zavzela važna križišča Militsch, Bernstadt, Namslan, Karlsmarkt, Bischofstal in pa Tost. Nemci so dolgo časa računali, da bodo postavili močno obrambno črto ob Odri, ki je

zadnja naravna ovira pred Berlinom.

Rdeča armada maršala Koneva je dospela do Odre med Vratislavo in Oppeln. Na tem mestu so Rusi 33 milj v nemški zemlji.

Z zavzetjem Karlsmarka, 4 milje od Odre, so Rusi presekali zadnjo železnico vzhodno od Odre, ki veže Vratislavo s Hindenburgom, Gleiwitzem in Benthonom. Iz Peizterwita, 2 in pol milje od Odre, ki je bil včeraj zavzet, more ruska artilerija obstreljevati Berlin-Vratislava-Krakov železnico ob zapadnem bregu Odre.

Severovzhodno od Vratislave, je rdeča armada maršala Koneva s svojim naglim prodiranjem obšla močno poljsko trdnjavo Kalis, je zavzela Militsch in je presekala vhodno izmed dveh železnic, ki vežeta Vratislavo s Poznanjem.

Maršal Stalin je včeraj v štirih dnevih poveljih naznanil veliko napredovanje v Vzhodno Prusijo in v Šlezijo.

Druga beloruska armada maršala Rokosovskega, ki prodira po zmrzjenih močvirjih, je odbila močne sovražne protinapade in en mornariški bataljon, ki je bil naglo poslan v bitko. Rokosovskijeva armada je zavzela Saalfeld, 27 milj od Baltika.

Rokosovskijeva armada skupno s prvo belorusko armado maršala Žukova na južnem bregu Visle, lahko obkolje močno nemško armado v predelu Torun-Bydgosze.

Severno od Rokosovskijeve armade tretja beloruska armada generala Černijahovskega naglo prodira od vzhoda proti Koenigsbergu. Ob Baltiku pa je Čerijahovskijeva armada prekorajil reko Deime, zadnjo naravno oviro pred Koenigsbergom.

Kupite en "extra" bond ta teden!

Sramota Tannenberga je sedaj oprana

Ko je bil v soboto zavzet Tannenberg, se spomnimo leta 1914, ko je bila ruska armada poražena in je imela 225.000 izgub.

Ruski general Paul Rennenkampf je v avgustu 1914 od severa vpadel v Vzhodno Prusijo, general Alkesander Samsonov pa z juga. Samsonov pa je napravil veliko napako, da si svojega levega krila ni zavaroval in ob koncu avgusta sta bila uničena dva ruska armadna zbora, trije drugi pa so bili do polovice uničeni.

V sedanji vojni je tretja beloruska armada generala Čerijahovskega vdarila v Vzhodno Prusijo od severa, druga beloruska armada maršala Rokosovskega pa od juga, toda prej sta si postavili močno skupno fronto na poljskih planjavah.

Ko so v avgustu 1914 — tedaj je bila vojna še mlada — Rusi ogrožali Vzhodno Prusijo in je za Nemce izgledalo zelo slabo, je cesar Viljem poklical starega feldmaršala Paula von Hindenburga, ki je poraz premenil v zmago.

Tannenberg, ki je majhno mesto, je postalo grobno svetišče za nemške junjere. Truplo feldmaršala Hindenburga leži v veliki grobnici, okoli nje ga pa leže trupla častnikov, ki so junaško padli na bojnem polju.

Leta 1914 je bila strategija dveh ruskih generalov naglo vdariti in obkoliti nemško armado v Vzhodni Prusiji. Severna armada generala Rennenkampfa je najprej vdarila 17. avgusta in tri dni pozneje je zavzela Gumbinnen. 20. avgusta je pričel general Samsonov prodirati proti severu s petimi armadnimi zbori.

Nemški poveljnik je izgubil vsako upanje, da bi mogel premagati Rennenkampfa in 21. avgusta se je odločil, da se umakne do Visle. Tedaj pa je Viljem poveljnika odstavil in na njegovo mesto imenoval Hindenburga. Takoj je zapovedal vstaviti vse operacije na severu ter je zbral vse svoje sile proti Samsonovu na jugu. Hindenburg je imel kakih šest ali sedem divizij.

Samsonov je bil pozen. Zveze z ozadjem so bile zelo raztegnjene. Misli je tudi, da so Nemci zbežali s severa in ni vedel, kje se nahaja njihova armada.

Samsonovi vojaki so bili lačni in utrujeni vsled dolgega pohoda po prašnih cestah. Njegova signalna zveza je odpovedala in povelja je poslal po brezzičnem brzojavu. Nemci pa so te pošiljave prestregli in so natančno vedeli za ruske načrte.

26. avgusta so Nemci napadli Samsonovo armado. Proti večeru je bilo njegovo krilo razbiti pri Dziadlovem. Nato pa je bilo razbito še njegovo desno krilo.

V zasledovanju von Rundstedtovi armade v Ardenih so Amerikanci zavzeli St. Vith. Drugi oddelki južno in zapadno pa so se približali nemški črti na pet milj.

Amerikanski letalci strahovito razbijajo truke in druga vozila nemške umikajoče se armade. Včeraj so jih razbili ali poškodovali 2500, v dveh dneh pa skoro 7000.

Na južnem koncu ameriške sedme armade generala Patcha okoli Kolmarja in južno od Strassburga francoska prva armada zelo pritiska na Nemce. Amerikanci so se umaknili s trikotja, ki ga tvorita nemška in francoska armada zapadno od Karlsruhe. Amerikanci, so malo prej zadeli Nemcem zelo težke izgube, ko so skušali vdreti v severno Alzasko, toda so se morali umakniti v ugodnejše postojanke. Amerikanci

Paveliču se tresejo hlače

Zagrebski list "Nova Hrvatska" je 17. decembra prinesel članek, ki pravi, da so po Zagrebu razširjene govoriče, da bo Paveličeva vlada kmalu pobegnila v Nemčijo.

Po zagrebških ulicah je mogoče slišati godrnjanje: "Strahno je. Vlada bo pobegnila, naš pa bo pustila v godlji. Salonški železniški voz čaka na ministre. Vlak bo odpeljal nočjo, ali pa najkasneje jutri."

Hrvaški propagandni minister dr. Ivo Bogdan pa zanikuje vsa taka poročila in pravi: "Naj se zgodi, kar hoče, Hrvatska je odločna v tem, da se z vsemi svojimi sredstvi upira boljševiški nevarnosti in se bo borila ob strani Nemčije."

Veliko številno javnih vslužbencev

Zvezini urad za ljudsko štetje je ravnokar naznanil, da imamo sedaj v Združenih državah kar 6.503.000 civilnih vladnih vslužbencev, oziroma da jih je toliko bilo na plačilni listi koncem leta 1944. Od teh jih odpade 3.168.000 na vlade posameznih držav, kakor tudi na countyje, mala in velika mesta, šolske zavode itd.

Zvezina vlada pa ima 3.335.000 civilnih vslužbencev, oziroma več, kakor vseh 48 državnih vlad skupaj. Prebivalstvo Združenih držav šteje sedaj 138.100.874, kar znači, da na vsakih osem zaposlenih prebivalcev v Združenih državah pride po eden javni vslužbenec zgoraj navedenih zvezinih, državnih in lokalnih uradov.

Brat kralja Aleksandra

Švedski list "Vecko-Journalen" poroča, da je knez Džordže, starejši brat pokojnega jugoslovanskega kralja Aleksandra, sprejel jugoslovanske čete, ko so vkorakale v Beograd, z živežem in cvetjem.

List k temu še dodaja: "Živi v popolni svobodi v svoji vili in njegove duševno stanje je zelo izboljšano."

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES! SO veliko grobnico razstrelili.

BOJI NA LUZONU

Boji na Luzonu se nadaljujejo in se za Amerikance razvijajo ugodno. Šesta armada neprestano prodira proti Manili, ki je oddaljena še 51 zračnih milj in bo njena prva večja pridobitev veliko Clark letališče.

Strategija generala MacArthurja je, zavzeti Clark letališče in Manilo in dobro prometno zvezo po planjavah osrednjega Luzona, od koder bo prenesel vojno na Formozo in na Kitajsko.

FRANCOSKI UJETNIKI

Kakor je razvidno iz pisma, ki jih pišejo francoski vojni ujetniki iz Nemčije, trpijo veliko lakoto in največ dneva preležijo na svojih ležiščih, da si saj kolikor koli ohranijo moč. Jedo podgane in miši in iz gomoljev dalj kuhajo juho. V Nemčiji je okoli 3 milijone francoskih vojnih ujetnikov in Francozi so zaradi njih v velikih skrbeh, kajti od njih je odvisna bodočnost Francije. Poleg vojnih ujetnikov je še okoli 700.000 Francozov, ki so bili na privolenje vichyjske vlade odpeljani v Nemčijo na prisilno delo.

Turški živež za Grške

Turški vnanji urad je naznanil, da bo v kratkem odpelurški parnik "Konya" v Pirej na Grškem in z njim se bo peljal novi turški poslanik pri grški vladi Enis Akay s svojim štabom.

Parnik bo tudi peljal na Grško potrebščine, katere je kupil turški Rdeči polmeseč s skladom, ki ga je nabral v Istanbulu in Ankari.

Med drugim živežem so: riže, makaroni, meso, olično olje. Vse blago je vredno en milijonov turških funtov šterlingov.

Nemci odnesli Hindenburgovo truplo

Predno so Nemci odšli iz Tannenberga, so odpeljali v notranjost Nemčije truplo feldmaršala Paula von Hindenburga in njegove žene, nato pa

van samo še en most čez Reno med Kolinom in Koblen-

cem. Vse druge mostove so porušili zavezniški aeroplani.

POLJAKI SE VRAČAJO V VARŠAVO

Nad 100.000 mož, žena in otrok prehaja čez zamrznjeno Vislo iz Prage v Varšavo, kjer razkopujejo razvaline, da najdejo podžute žrtve. In mogoče bodo našli še kako kuhinjsko posodo, ali kako orodje, ki ga Nemci niso pobrali.

Stari kraljevi grad, starodavna katedrala sv. Jana, vseučilišče in vladna poslopja so v razvalinah. Ulice je mogoče spoznati samo po okajenih zidovih, ki še stoji. Marsikdo pa ne more niti najti prostora, kjer je stala njegova hiša.

Središče Varšave je prekopano z zakopi, ki se križajo na vse strani. Tam so tudi veliki grobovi, kamor so Nemci zakopali svoje žrtve.

V zakopih najdejo mnogo starih slik in umetniških predmetov, ki so jih Nemci pokrali

po muzejih, cerkvah in palačah bogatajev. Mnogo umetnin je bilo odposlanih v Nemčijo. Vsi zgodovinski spomeniki in kipi v Varšavi so izginili.

Neko 17-let staro dekle je kopala po razvalinah domače hiše in je v neki steklenici našla listek z besedami: "Tukaj je pokopanih pet članov Gutkovskijeve družine."

Poročevalec "Pravde" poroča, da so si predmestja Varšave naedla praznično obleko; vsepovsod so vžrale poljske zastave in grbi... Vsepovsod po osvobojenih krajih Poljske prirreajo velike slavnosti. Po cerkvah opravljajo zahvalna opravila.

VEST IZ POLJSKE

London, 18. januarja. ONA. — Ker se baže nahaja najmanj 80 odstotkov poljske prestolnice v razvalinah, napovedujejo poljski krogi v Londonu, da bo provizorična vlada iz Lublina prenesla svoj sedež najbrže v Prago, predmestje Varšave, ki leži na vzhodnem bregu Visle.

V primeri s strahotno porušeno Varšavo je Praga mnogo manj poškodovana. Dokler ne bo prestolnica sama vsaj nekoliko popravljena, prevladuje mnenje, da bi bila Praga mnogo bolj pripravna za sedež vlade.

Osvoboditev Varšave je postavila zamejno vlado predsednika Arciszewskega v Londonu pred njen najtežji problem. Njen obstoj je morda odvisen od tega, kako ga bo rešila. Poljski viri sami priznavajo, da bodo ruske armade v svojem prodiranju proti zahodu naletele na dele poljskega naroda, ki bodo mnogo bolj priazni Rusom kot v vzhodnih krajih — kar pomeni, da bo lublinski režim, in z njim tudi Rusija, našel vedno več in trdnjeje opore med prebivalstvom.

Druga točka, ki pomeni nove težave za poljsko vlado v izgnanstvu, je dejstvo, da se bo poljski podtalni pokret, ki je dozdaj še sledil navodilom iz Londona, brez vsakega dvoma razšel v onih predelih, ki pridejo pod rusko kontrolo.

Poljski krogi, ki so morda nekoliko pristranski, morda pa tudi ne, trde, da je nemogoče misliti, da bi podtalni pokret, katerega cilj so bile sabotaže in napadi na umikajoče se nemške armade, nadaljeval to svoje delovanje proti Rusom. Vlada v izgnanstvu Stanislawa Mikolaczkyja je poslala povelje podtalnemu pokretu, da mora sodelovati z Rdečo armado kjerkoli in kadarkoli le mogoče. Odkar je dobil vlado v roke Arciszewski to povelje ni bilo na novo potrjeno ali naglašeno.

Amerikanci zavzeli St. Vith

Amerikanci so na severu zavzeli skoro že vse nemške pridobitve v von Rundstedtovi ofenzivi; le pet milj je še v nemških rokah. Na fronti sedme armade pa so Nemci nepričakovano vdarili s šestimi divizijami in Amerikanci so izgubili nekaj ozemlja v Maginotovi črti severno od Strassburga.

V zasledovanju von Rundstedtovi armade v Ardenih so Amerikanci zavzeli St. Vith. Drugi oddelki južno in zapadno pa so se približali nemški črti na pet milj.

Amerikanski letalci strahovito razbijajo truke in druga vozila nemške umikajoče se armade. Včeraj so jih razbili ali poškodovali 2500, v dveh dneh pa skoro 7000.

Na južnem koncu ameriške sedme armade generala Patcha okoli Kolmarja in južno od Strassburga francoska prva armada zelo pritiska na Nemce. Amerikanci so se umaknili s trikotja, ki ga tvorita nemška in francoska armada zapadno od Karlsruhe. Amerikanci, so malo prej zadeli Nemcem zelo težke izgube, ko so skušali vdreti v severno Alzasko, toda so se morali umakniti v ugodnejše postojanke. Amerikanci

pa niso pustili nobenega važnejšega mesta in tudi Haguenau, ki je zelo važno železniško križišče ob Saareguemines-Strassburg železnici, je še vedno za ameriško črto.

Kakor dakeč so se Amerikanci umaknili, ni razvidno iz poročil, toda nemško poročilo pravi, da so se umaknili proti reki Noder in so izpraznili postojanke v Maginotovi črti, ki so jih Nemci zasedli.

Za unik nemške armade je na razdaljo 50 milj nepoškodovanih.

TREBA JE DAROVALCEV K E V I !

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebnih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenja.

Prizor v pristanišču Manili, glavnem mestu Filipinov, kjer so ameriški aeroplani nedavno potopili mnogo japonskih ladij.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Dejstva govore

V našem domačem časopisu je tekom zadnjih dni prišlo do polemike, ker je ruska vlada priznala bivši Poljski Osvobodilni Odpor v Lublinu kot bona fide poljsko vlado. Nekatero časopisje se še vedno zavzema za poljsko pobeglo "vlado" v Londonu. To žalostno dejstvo ni le smatrati kot žalitev celokupnega prebivalstva sedaj po ruski in poljski vojski osvobojene Poljske, temveč kot žalitev vseh drugih narodov, katerih rodoljubi so se kot partizani borili za svoje lastno osvobodjenje.

Svetovna vojna še vedno traja in naloga dobiti to vojno je še vedno odvisna od ljudi, ki delajo in se bojujejo.

Lajajača tolpa poljskih polkovnikov, ki so bežali iz Poljske ter ostavili prebivalstvo Poljske svoji usodi, so pokradli denar in poljskim zakladništvu, da morejo sedaj živeti udobno v londonskih hotelih, kjer paradirajo kot "zamejna poljska vlada," se nikdar ne more uvaževati kot vlada sedaj osvobodjene Poljske. Medtem, ko poljski patriotje sedaj krvave in se bojujejo zaeno z rusko vojsko proti bežeči nemški vojski, žive člani ubegle "vlade" udobno v Londonu, kjer jih vsakdo smatra za največjo oviro nadaljevanja vojne zaveznikov. Poljski vagabondi, ki so pribežali v London, imajo sicer dolga imena in pridevke "plemstva"; oblečeni so tudi v lepe uniforme, — toda njihova imena ne bodo nikdar označena na listinah ranjenih in ubitih poljskih bojevnikov, ki se bore za domovino.

Dejstva, ne pa uniforme in "plemstvo", današnji govore in se uvažujejo pri vsakem narodu, ki se bori za svojo svobodo in neodvisnost. Poljski rodoljubi se prav nič ne razlikujejo od jugoslovanskih, grških, francoskih in belgijskih partizanov.

Našim najvišjim pristašem ne ugaja, ker Rusija, sedaj, ko je osvobodila vse prebivalstvo Poljske, pozivlja partizanske prostovoljce, naj nadaljujejo s svojim rodoljubnim delovanjem in s svojo borbo, dokler nemške zveri ne bodo popolnoma poražene. — V Italiji in Belgiji, je seveda položaj drugačen, kajti tamkaj Anglija skrbi za to, da se tamošnje rodoljube razoroži, dočim angleški Toriji žele, da se to zgodi tudi na Grškem.

Rusija ne more in nikdar ne bo priznala roparske tolpe v Londonu, katera sama sebe naziva "vlado Poljske", kajti Rusija priznava le praprsto ljudstvo in prebivalstvo Poljske, in sicer ne kot sužnje fevdalnih "baronov" in veleposestnikov, temveč kot svoje tovariše, ki se dejanski bore proti skupnemu sovražniku.

Naši bivši predsedniki Wilson, Harding, Coolidge in Hoover, niso priznali Sovjetske Rusije za dobo petnajstih let, dasiravno je bila Rusija tedaj, kakor sedaj, država z 166 milijonskim prebivalstvom, in dasiravno lastuje šestine zemlske površine naše zemlje. Predsednik Roosevelt se ni mnogo obotavljal, in je priznal fašistično Španjo, kateri vlada Franco in njegova "falanga". Tudi se ni obotavljal priznati generala Petaina kot francoskega "fuehrerja", in morda bo še za nekaj časa priznal poljske fašiste v Londonu.

Toda, ako je zamogla Rusija preživeti petnajst let trajajoči boj, potem je prav gotovo, da bo tudi PRVA PRAVA in LJUDSKA VLADA priprostega prebivalstva Poljske, prav lahko čakala na dobo, ko bo povsodi vladalo prebivalstvo in praprsto ljudstvo, kakor je to zatrdil Henry Wallace, bivši predsednik naših Zjedinjenih držav.

Današnji položaj izgleda nekako takto, kakor da sta Anglija in naša republika lastnici zbirke male vojske kraljev, princev, in polkovniških postopačev, ki žive udobno v Londonu, in da imajo tudi zbirko enega kralja, enega "prestolonaslednika" in enega bivšega fašističnega generala v Rimu. Toda vsi člani teh zbirke žive daleč od vojne in bojnih poljan.

Istodobno je pa poljska ljudska vojska, ki šteje 300,000 mož, katero so organizovali in oborožili Rusi, pregnala nacije iz Varšave, in prejšnji lublinski osvobodilni odbor Poljske, je in ostane edina prava vlada Poljske v poljskem glavnem mestu Varšavi. Medtem se pa morajo ubegli poljski aristokratje in vagabondi tolažiti s tem, da je življenje v Londonu boljše in tudi bolj spodobno za lopove, kateri niso nikdar v svojem življenju delali, in tudi za polkovnike, ki so tako ponosni, da se niso bojevali za svobodo svojega naroda.

Trieste ali Trst?

(Ta članek je napisal A. J. P. Taylor in je izšel v Londonu v reviji The New Statesman and Nation 9. decembra 1944. Razpravlja o jugoslovanski zadevi, o kateri se bo po svetu kmalu več šlo.)

Vprašanje Trsta bo ena večjih točk mirovne izravnavne; njegova usoda ne bo odvisna samo od vprašanja narodnosti, temveč tudi od značaja nove preuredbe centralne Evrope. Zgrajben v interesu nemške Mitteleuropa in po letu 1919 spremenjen v orodje italjanskega svetega samoljubja, Trst lahko postane sedaj simbol anglo-sovjetske zaveze — ali pa anglo-sovjetskega nasprotstva.

Trst je zgradila doba železnice in pare. Do 19. stoletja je bil le nevažno pristanišče s prebivalstvom, ki je govorilo v italjanski (kot v vseh drugih dalmatinskih pristaniščih); v njegovo veličino ga je pozval baron Bruck, Porenčan po rodu, katerega je Avstrija sprejela za svojega in ki je postal velik zagovornik gospodarske enotnosti (pod nemško direktivo) srednje in vzhodne Evrope. Enotnosti carine v avstrijskem cesarstvu, ki jo je upeljal Bruck, in enotnost avstrijskih državnih železnic je omogočila Trstu, da je zavzel mesto Donave kot glavni iztok za vso centralno Evropo.

Trst je bil po svojem značaju "cesarski" in nenaroden, avstrijski in ne italjanski. Svoje prebivalstvo je nabiral iz sosednjega zaledja, ki je bilo v ogromni večini slovensko. Toda pomorska gonovica avstrijskega cesarstva (celo avstrijske mornarice) je bila italjanska; vsled tega je tudi v Trstu prevladoval italjanski jezik — radi priročnosti in pripravnosti in ne radi kake narodne lojalnosti. V poznem 19. stoletju je bila večina tržaških "Italjanov" slovenskega pokolenja in tisti, ki so se opomogli, so avtomatično povzeli trgovsko in kulturno narodnost Trsta.

Ta proces ima svoje meje. Če kako mesto nadalje narašča in črpa svoje prebivalstvo iz podočelja, tedaj enkrat napoči čas, ko podočeljska narodnost ne more biti več vsrkavama; ta se odločno pokaže in pibece se prične obračati v nasprotno smer — — — izpreobrtnjenci, ki so se odtujili svojemu narodu, se pričnejo "izpreobračati" zopet nazaj.

Ta proces v "nasprotno smer" se je v 19. stoletju pričel pojavljati po vsej Evropi — v prvi vrsti v škodo Nemcev in Italjanov, toda bolj vzhodno je utrditev narodnostne zavesti bolj nazadnjaških Slovanov (Ukrajincev in Belorusov) delal škodo Poljakom. Na ta način je v enem stoletju naraslo prebivalstvo Prage iz 75,000 na 600,000; Nemci pa so padli iz 66 na 6 odstotkov prebivalstva. Slovenska narodna zavest se je utrjevala bolj počasno in kasneje kot češka, toda tudi ta je pohitevala v zadnji generaciji avstrijskega cesarstva.

Med 1880 in 1910 je število uradno priznanih Slovencev v Trstu poraslo iz 22 na 39 odstotkov; leta 1915 je avstrijska preiskava pokazala, da je nadaljnih 12 odstotkov tržaških prebivalcev bilo slovenskega ali hrvatskega rodu, toda radi priročnosti ali bahave nadutosti so se vpisali za "Italjane". Italjani so seveda še vedno lastili si monopol nad trgovskim življenjem Trsta, in Italjani so imeli skoro monopol tudi nad šolanje in časopisi — dveh najmočnejših orožij narodnostne borbe. To-

da vžle tema je njihova večina bila negotova in vzdržana je z ločitvijo Trsta od njegovega zaledja.

Ako vzamemo skupno avstrijsko Primorje, ki je bilo 1. 1919 priključeno Italiji, tedaj tvorijo Jugoslovani (Slovenci in Hrvati) dve tretjini vsega prebivalstva; in to jugoslovansko prebivalstvo je večalo svoje prvenstvo skozi naravni porastek, kakor tudi skozi naseljevanje ljudi iz čisto jugoslovanskih pokrajin dalje proti vzhodu. Avstrijska oblast ni mogla vzdrževati popolnega ravnotežja niti med južnimi Slovani in Italijani. Vseeno pa je dovoljevala južnim Slovanom njihov narodni obstoj; in če bi se položaj ne spremenil, bi danes imeli Jugoslovani v Trstu polno večino.

Po tradiciji Trst ni bil predmet italjanske pohlepnosti. Mazzini in La Marmora, prvi kot idealist, drugi kot praktičen človek, sta izjavila, da leži Trst čez mejo italjanske "narodne" države. Toda v poznem 19. stoletju je postal središče italjanskega iredentizma; in ko so leta 1915 zavrnili bolj brnigali, kako pritegniti Italijo na svojo stran in tako oslabiti habsburško monarhijo, kot so pa imeli spoštovanja do narodnih zahtev, so z londonskim paktom oddelili Trst in Primorje z Istro vred Italiji.

Tedaj jim ni prišlo na misel, da se bo habsburška monarhija razsula, ali da pride na površje država, v kateri naj bi bili združeni vsi južni Slovani. Jugoslavija je bila rojena prepozno, da bi imela v Parizu nekoga, ki bi zastopal in zagovarjal njene zahteve s tako spretnostjo kot je Beneš upravljeval zahteve čehoslovaške. Napihnjene italjanske zahteve so povzročale na pariški konferenci glavni spor. Bile so znižane, toda mirovna izravnavna je vseeno priključila med Italijane nad pol milijona Jugoslovancev kot tuji Trst, naravni izhod centralne Evrope.

Ta izravnavna je bila velika narodna krivica — še večja krivica, ko so spuhtele v zrak lepe taljanske obljube o pravičnem postopanju z narodom, katere so napravili leta 1919: Jugoslovani so bili podvrženi vladanju narodnega zatiranja ki mu ga ni bilo para do črnih dni hitlerjanstva. Slovenske šole, slovenski časopisi: vse je zginilo; celo duhovnikom je bilo prepovedano rabiti slovensko.

Nemški kmetje v južnih Tirolah, katerih tipljenje je zaskalelo dušo angleških turistov, so se tolažili v zavesti, da še veliko slabše prede ubogim Slovincem v Primorju in Trstu. Italjanska oblast vžle temu v 20 letih ni mogla ustvariti naravnega poviška italjanske proporcionalnosti v Trstu; in danes posekajo primorski Slovenci v svojem junaštvu in udanosti vse druge jugoslovanske partizane.

Italjanska aneksija Trsta ni bila samo velika narodna krivica; prinesla je Trstu tudi gospodarski razpad. Pravzaprav najbolj navdušeni zago-

vorniki te priklopite so bili trgovci iz Genova in Benetk ki so na račun uničenja Trsta upali pridobiti se nemške in srednjeevropske trgovine. (Na isti način so po prikloplitvi tržaški trgovci financirali kampanjo za osvojitve Reke, da bi jo v korist svoje trgovine gospodarsko preprostavili.) Trst nima za Italijo nikakega ekonomskega pomena; ne glede na njegov narodnostni sestav spada po zemljepisni centralni Evropi.

Poset Trsta je torej podelila Italiji imperialistične smernice napram centralni Evropi. Italjanske smernice so bile že spočetka Jugoslaviji sovražne in take bodo ostale dokler ostane Trst v laških rokah: kajti kdor ima oblast nad Trstom, mora iskati oblasti tudi nad njegovim zaledjem. Ogrska in Avstrija sta obe iskale izhod skozi Trst in ta izhod je bil odvisen od italjanske naklonjenosti. Da sta jo uživali, sta obe morali deliti si italjansko sovražstvo napram Jugoslaviji in tako nasprotovati vsakemu načrtu za kooperacijo v central. Evropi. Trst je bil pravzaprav glavni steber "rimskih protokolov" — revizijskega fašističnega bloka Avstrije, Ogrske in Italije; in ta blok se bo moral ožveti, če ostane Trst v italjanskih rokah.

Če bi Trst in Primorje bila vrnjena v jugoslovanske roke, bi to pomenilo popravek najhujše narodne krivice, ki jo je zakrivila mirovna izravnavna leta 1919. In še več: Trstu bi na ta način bil odvzet njegov imperialistični značaj. Jugoslaviji pa bi ne dajal nekega umetnega srednjeevropskega karakterja, kajti Jugoslavija že pripada v centralno Evropo. To bi dalo Jugoslaviji njen naraven izhod in ji nudilo nekaj obstoječe kapitalne opreme, glede katere se vsi strinjajo, da jo Jugoslavija potrebuje (kar se tiče pristanišča), Italija pa ne.

Tako bi tudi čehoslovaški izhod na Jadran bil v prijateljskih slovenskih rokah in s tem bi prešel čehoslovaški trgovski promet iz Hamburga, kar bi bilo v dobrobit vseh. Predvsem pa bi Avstrija in Ogrska bili primorani, radi njune zavisnosti od Trsta, kooperirati z njunimi slovenskimi sosedi, mesto da jim nasprotujeta. Z drugimi besedami povedano, Trst bi postal temeljni kamen srednjeevropske gospodarske enotnosti, ki bi več ne slonela na nemški nadvladi, temveč na skupni enakopravnosti in demokraciji. Trst bi postal prosta luka, toda nesmiselno bi bilo ponoviti poizkus Gdanskega in ga napraviti za "prosto mesto"; to bi samo privabilo priliko za vzbruh nove italjanske agresije. Trst mora biti ali italjanski ali jugoslovanski; tretje izbere ni.

V gotovih krogih se je razpravljalo o predlogu, ki predvideva zopetno avstrijsko oblast nad Trstom. To popolnoma prezira vso stvarnost, kajti pod nemško (avstrijsko) oblast bi bil izpostavljen fan-

RAZGLEDNIK

POVEČANJE PRIDOBIVANJA

V bodoče bodo krave dajale več mleka in tudi kokoši bodo "pridelale" več jajc, kakor sedaj — in sicer z pomočjo strupa, katerega ime je cytotoxin. Tako se namreč poroča iz Sovjetske Rusije, kjer je znani docent, A. Peterburški, ravnokar o svojih tozadevnih preizkusih poročal povodom svojega predavanja v Timirjazevij akademiji poljedelstva.

Cytotoxin so naravni strupi, katere je najti v krvnem serumu. Ti strupi so raznovrstni in vsi učinkujejo na poseben način v živalskih celicah raznih organov. Nekateri vplivajo le na ledice; tem pravimo "nefrotoxin", zopet drugi učinkujejo na jetra, in so znani pod imenom "hepatotoxin". A. Peterburški naznanja, da ako se daje kravam imenovan "cytotoxin" v dokaj razredčeni obliki, dajejo te krave kar 65

odstotkov mleka več, kakor običajno. Imenovani učinek tudi naznanja, da je z istim strupom dosegel, da kokoši, ki "neso" le malo jajc, pričenjajo skoraj takoj leči toliko jajc, kakor najboljšje kokoši v tem pogledu.

Jednake vspehe je dosegel Peterburški tudi pri — kobilah, katere so bile v pogledu pomnožitve zaroda le malo vredne. To velja tudi za pridelek presečev, kajti, ako se pri njih vporablja imenovani strup, se število presečevja "pridelka" izredno poveča in živali postanejo tudi večje in težje, kakor one, ki niso bile pripravljene z imenovanim strupom. Tako "popravljeni" živali so običajno za dvašest odstotkov težje, kakor one, ki niso dobile omenjeni strup, ki inace prav nič ne škoduje normalnemu razvoju živali.

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

Iz "Wall Street Journala" — Toda, kdor je čital posnamemo: "V New Yorku imamo sedaj deset bančnih zavodov, katerih vsaki ima nad tisoč milijonov dolarjev bančnih vlog. Vsem na čeli je "The Chase National Bank", katera nadkriljuje v tem pogledu vse ostale banke sveta, kajti v tej banki je naloženih kar pet tisoč milijonov dolarjev, oziroma petkrat toliko, kolikor je bilo denarja v vseh bankah v Zjedinjenih državah leta 1864. Drugi bilijonski denarni zavodi v našem mestu so: National City, Guarantee Trust Co., Manufacturers Trust Co., Central Hanover Bank & Trust Co., Bankers Trust Co., Irving Trust Co., First National Bank in Bank of the Manhattan.

"The Post Dispatch" v St. Louisu, Mo., pravi, da je naloga ubegle poljske vlade v Londonu, obnoviti vojaško diktaturo na Poljskem, kakoršna je vladala brezpravnemu poljskemu prebivalstvu pred sedanjou vojno, in da so londonski očaranj v Evropi bode zadostobegli voditelji takoz. "vlavalo, da okrenejo Zjedinjene de" upali, da jih bode naš države svoj hrbet proti Evropi predsednik v tem pogledu pod-

piral na ta način, da te "vlavalo ob popludnevih iz Pacific" javno sploh ne bodo ome-

nil. — Toda, kdor je čital predsednikovo poslanico kongresu, se je gotovo uveril, da je naš predsednik "pri najboljšem zdravju v vsakem pogledu" ...

"The Globe" v Bostonu, Mass., se bavi v svojem članku zopet z nacijskimi ogledniki, ki so se pred nekaj tednov izkrcali iz neke nemške podmornice ob obrežju Nove Anglije in prinesli s seboj kar \$60,000 v gotovem denarju ter pristavljajo: "Oni naciji bodo za vedno omenjeni v naši zgodovini, kajti posrečilo se jim je priti iz dežele luksurijoznih letovišč v New York, z svoto v znesku \$60,000. Letoviščarji in "zimiščarji" prihajajo v New York običajno brez — denarja" ...

V "Journal-American" v New Yorku smo nedavno čitali članek, v katerem članek pravi, da je naša bodočnost na zapadu in pravi, da še par razstojno, in da so londonski očaranj v Evropi bode zadostobegli voditelji takoz. "vlavalo, da okrenejo Zjedinjene de" upali, da jih bode naš države svoj hrbet proti Evropi predsednik v tem pogledu pod-

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA PODPORNORGANIZACIJA v AMERIKI. Posluje že 51. leto
Članstvo 39,150 Premoženje \$5,500,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hoteli dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadovalni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema molke in šenske od 16. do 66. leta; stroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sodanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in otrok. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podperne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila in zavarovalni in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevskih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

NOČEM PLAČATI VEČ KOT NAVIŠJE URADNE CENE!
NE SPREJMEM RACIONIRANIH ŽVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

VESTI OSREDNJE VLADE V OTTAWA

Ottawa. — Vlada dominiona delo se že sedaj vrši dan in noč in sicer tudi ob nedeljah in praznikih, kar velja tudi o vseh ostalih tovarnah širom Kanade. Tudi naročila za izdelovanje streljiva in municije za velike topove se dnevno množijo, odkar je ruska vojska dokazala, da z mnogoštevilnimi in velikimi topovi v vojni doseže kar najboljše uspehe.

Vladin oddelek za delo se že sedaj bavi z nabiranjem imen podjetnikov in farmerjev, kateri bodo preskrbeli delo za kanadske vojske, ko se slednji vrnejo domov.

ŽIVLJENJE V POKRAJINI UNGAVI, NA SEVERU POLOTOKA LABRADOR

Massey Williams, predsednik rudniških geologov severne Kanade, se je ravnokar vrnil iz velikanske pokrajine Ungave, na severozapadnem delu polotoka Labradorja. Svoje potovanje proti severu je nastopil iz naselbine Moosonee in potem je obiskal večje število postaj družbe Hudson Bay na severu. Williams in njegovi tovariši so vzeli na sever dovolj potrebščin, kajti znano je, da je mnogo prejšnjih potnikov radi pomanjkanja potrebščin, šestkrat moralo umreti, ker so mislili, da bodo lahko živeli le od lova v onih divjih pokrajinah.

Iz Moosonee ob zalivu St. James, potovali so proti severu v Richmond Gulf, in potem so odšli peš do zaliva Ungava v Ungavi na skrajnem severu imenovane pokrajine, vse do George Riverja. To potovanje je trajalo dve leti. Dozdevna črta preko zaliva James Bay od Cape Henrieta do Cape Jones tvori severno mejo za domačine, oziroma Indijance rodu Cree in Algonquin, in istodobno južno mejo za Eskimovce. Slednji so skrajno ljudni in gostoljubni ljudje, kateri žive v skrajno neprijetnih krajih, kjer se morajo v pravem imenu besede boriti za vsakdanje življenje. Med njimi dosežejo le najstarejši ljudje starost 40 do 45 let. V svojem poročilu je Mr. Williams natančno popisal življenje Eskimo-domačinov v Ungavi, kakor na primer izdelovanje njihovih "hiš" ali igljinjev iz ledu, načina lova na tulnje in goveda znane severne pasme imenoma "caribon". Mnogo lovec odide na lov, in šestkrat več ne pripe, da se nikdar več ne vrnejo med svoje, kajti njih življenje je vedno le odvisno od ribolova in lova.

Za preprečenje pomladnih poplav v Manitobi

Vladi provincije Manitoba in Alberta se že sedaj pripravljajo, da se ukrene vse potrebno, da se prepreči veliko škodo, katero napravijo vsako leto pomladne poplave zlasti v pokrajini ob Brandon Portage la Prairie in okolici Winnipegu in v vseh poljedelskih okrajih ob reki Assiniboine. Zemljemerji se sedaj izvršujejo potrebne načrte za to delo, katero bodo obstalo po večini z gradnje velikih in stalnih cementnih nasipov ob toku imenovane reke.

Nevarno plesanje

Alvinston, Ont. — Po vsej Kanadi in Zjedinenih državah nad vse priljubljen ples, ki je znan pod imenom "square dance", je dokaj nevaren za plesalec, ki ne znajo ali ne morejo pravilno "hiteti" z svojimi nogami. O tem se je prepričala neka gospodična v tujkajšnjem mestu in sicer radi tega, ker se ni dovolj močno oprilela svojega so-plesaleca. Vsi tedaj tega je izgubila ravnotežje, odletela v stran po gladkem parketu in se zadela z tako silo ob stol, ki ji je bil na poti, da si je razbila glavo. Odpeljali so jo v bolnico v svrhu poprave.

Nov sistem za prodajo žganja v Kanadi

Victoria, B. C. — Odbor za kontrolo prodaje žganja v provinci British Columbia, je ravnokar izdelal povsem nov sistem za racionovanje žganja, in naznanila, da novi sistem deluje izborno. Vsakdo, ki želi dobiti dovoljenje za predpisane odmerke žganja, mora vložiti tozadevno lastno-ročno podpisano prošnjo, na katero odbor pošlje dopisnico in ga povabi naj pride v urad po njegovo dovoljenje. Toda skoraj polovico teh dopisnic je pošta vrnila imenovanemu uradu z pripombo, da naslovljena pošta ni našla pod naslovom, katerega je dotični prositelj navedel.

Za kanadske ovčereje

Lethbridge, Alta. — Kanadska osrednja vlada bo v tujkajšnjem mestu že tekom letošnjega leta ustanovila poseben laboratorij, čegar naloga bo izvršiti vse kar je potrebno pri izdelovanju volne iz znanstvenega stališča, tako, da v nadalje ne bo več treba uvažati volno in volnene izdelke iz inozemstva. Tekom zadnjih par let je morala namreč Kanada uvoziti 70,000,000 funtov volne kajti doma se je pridelalo le 20,000,000 funtov volne.

Vlada je že ustanovila takozvane ovčereje farme v Lethbridge, Mannyberries, Alta., in tudi v Swift Current, Sask. Rejo ovac bodo izredno povečali tako v Alberti, kakor tudi v Saskatchewanu. Vlada tudi namerava poslati ovce razno-terih pasem v osrednji tozadevni preiskovalni zavod v Ottawo, da se tam dožene vpliv raznotere hrane na kakovost volne.

Mayor La Guardia se je mudil v Kanadi

Mayor našega mesta, Fiorella La Guardia, odpotoval je minule nedelje zvečer v Montreal, Kanada, da tamkaj prisestuje zborovanju skupnega stalnega Ameriško-Kanadskega za skupno obrambo obeh dežel. Zborovanje se je vršilo tri dni v hotelu Windsor, Montreal. V New York se je vrnil v sredo, dne 24. t. m.

Članstvo kanadskih unij postaja vedno večje

Ottawa. — Število članov članov delavskih unij v Kanadi vedno in neprestano narasča, tako da je od pričetka sedanjega vojne naraslo kar za 85 odstotkov. Tako namreč naznanja delavski oddelek osrednje vlade kanadskega dominija v svojem trintridesetem letnem poročilu. Skupno število kanadskega unijskega delavca je naraslo koncem lanskega leta na 664.533 članov.

MALO JE ZAKASNILA

Priloženo pošiljam Canadian Postal Money Order za \$3.50 U. S. valute za polletno naročnino priljubljenega "Glas Naroda".

Malo je zakasnjena pošiljatev ker smo imeli v Vancouver, Victoria in New Westminster 10-dnevni street car in bus strike in nisem mogla priti v mesto; je predalec od mojega doma, da bi hodila pes "downtown" in nazaj.

"Glas Naroda" je postal zanimiv list in je edina zveza z našo staro domovino; vaši članki priložujejo vesti in razpravljanja, katerih ni mogoče dobiti v angleškem časopisu. Želim vam nadaljnega raz

KANADSKI DOMAČINI

Istčasno so pa romadični takozvani revoluciji, kateri sta Algonkini, katerih rodovi niso bili medsebojno dobro organizovani in ki so neprestano potovali iz kraja v kraj ter lovili divjačino, niso imeli mnogo vpliva na spor med Anglijo in Francijo za prvenstvo v Severni Ameriki in tako so se morali redno umikati pred belimi naselniki, kateri so prihajali v deželo v vedno večjem številu.

Vsekakor so pa Algonkini živeli v boljših razmerah, kakor je kasneje živela večina domačinov v zapadni Kanadi, kateri so prišli v dotiko z belimi priseljenici šele dva stoletja kasneje. Prvotnih francoskih priseljenec v istočni Kanadi je bilo le malo, in poleg tega so bili ti priseljenici zelo primitivni ljudje, ki niso imeli nikakega stika z Evropo, kajti iz Evrope so prihajale k večjem le po dve ladji vsako leto. Poleg tega so bili ti prvotni beli priseljenici dokaj enostavni ljudje, ki so obdelovali svojo zemljo, ribarili in lovili divjačino; mnogo med njimi je bilo tudi takih, ki so poljedelstvo za vedno ostavili in so se preživljali le z lovom in ribarstvom, kakor domačini. Toda Kanada je postala njihova stalna domovina, ne pa dežela začasnega bivanja kakor se je to dogajalo kasneje na zapadu in severozapadu, kamor so prihajali vselbeni velikih družb, ki so nakupovale kožuho, kateri vsi so se potem, po preteku nekoliko let, zopet vrnili v Evropo.

Povsem naravno je tudi, da se je mnogo prvotnih priseljenec poročilo s domačimi dekleti ali "Indijankami", zlasti dekleti, katere so bile vzgojene po evropskem načinu v šolah, katere so ustanovili priseljenici; naravno je tudi, da so se oni priseljenici, ki so se bavili le z lovom, poženili tudi z domačimi dekleti. Vpoštevati je tudi treba dejstvo, da v 17. stoletju, oziroma v dobi, ko se je v Kanadi ustanovila "Nova Francija", v družabnem oziru ni bilo razlike med priseljenici in kanadskimi domačini. Ta razlika je nastala šele kakih sto let kasneje, ko so priseljenici in njihovo potomstvo ustanovili razne industrije ob bregovih reke St. Lawrence, oziroma, ko so zgradili prve mline in prve predilnice in pričeli tudi kopati železno rudo. Poroke med domačinkami in priseljenici so bile dokaj mnogoštevilne; njihovo potomstvo je bilo ravno tako spoštovano, kakor ono belih priseljenec in priseljenici so redno prigovarjali domačine, naj jim pomagajo ustanoviti bogato in uspešno kolonijo. Koliko domačinov se je na ta način za vedno pridružil priseljenecem, sicer ne bode nikdar znano, toda vsekakor je bilo njih število dokaj veliko. Mnogim priseljenecem se je dozevalo delo na farmah tudi pretežavno in tako so se raje preživljali z lovom, katero delo je zlasti severno od reke St. Lawrence bolj dobičkanosno, kakor pa poljedelstvo. Potomstvo teh priseljenec in domačinov, ki je še vedno tako, kakor je bilo tedaj, živi še dandanašnji v severnih pokrajinah provincij Ontario in Quebec na isti način, kakor v prejšnjih stoletjih, dasiravno so se morali prilagoditi drugačnim okoliščinam sedanjega veka.

Povsem drugačen je pa bil položaj kanadskih domačinov v zapadnih, prerijskih pokrajinah, ker je moralo domače prebivalstvo preživeti kar dve, voja in vspeha in vas lepo pozdravljam!

S spoštovanjem, ostanem stara naročnica,

Mary Moravec,
Vancouver, B. C., Canada.

vali tudi za konje in puške, katere so odvezli sovražnikom. Na ta način postale so zapadne kanadske prerije nekako večno bojišče, kjer so se vršili neprestani lovi na bizone in bojevnike obojestranskih rodov. Radi tega so se tedaj tudi obleke, običaji in tudi razne vere domačinov dokaj spremenile toda na način, da si je vse to postalo medsebojno slično, kajti zemljepisni in tudi gospodarski pogoji za njihovo življenje so postali jednaki. Na primer: vsi rodovi imenovanih narodov so uvedli v svoja taborišča takozvane "plesove solnce" in vsak posemezni rod je imel gotovo količino "svetih zdravil", katerih vsako je bilo spojeno z posobnimi molitvami.

Tekom one dobe so pa pričeli beli priseljenici polagoma prihajati v one kraje na zapadu, in sicer od severa, juga in iztoka. Vsi, domačini in beli priseljenici so neprestano streljali bizone, katerih črede so postajale manjše in manjše, kar je seveda tudi vničilo gospodarsko podlago življenja domačinov. Leta 1879 velikih bizonovih čred ni bilo več, in stato lovsko življenje je tudi prestalo. Domačinom, ki so radi tega stradali, ni preostalo drugega, nego pričeti z svojo drugo revolucijo. Od tedaj na dalje so morali potovati le po odmerjenih jim pokrajinah

katere so jim odmerili beli priseljenici, oziroma vsiljivci, kakor so jih imenovali v onih časih, kateri jim tuid niso dovolili nadaljevati z lovom na preostale bizone. Nekateri so radi tega pričeli obdelovati zemljo in so postali poljedelci, dasiravno so njihovi dedje smatrali tako življenje kot sramotno. Tedaj je tudi število domačinov na prerijah postajalo za nekaj časa manjše.

Tako pomanjšanje domačega prebivalstva se šestokrat pripeti. Do tega je prišlo tudi med domačini provincije British Columbia; raznih deželah Afrike, skoraj na vseh otočjih Južnega Pacifika, itd. — s kratka, kamor prihajajo beli priseljenici med primitivne narode, tam se število domačega prebivalstva krči, ker evropska "civilizacija" ima radi svojega ekonomičnega vpliva, vedno le slabe posledice za domačine te ali one dežele.

Na primer, kanadski domačini, ki žive ob reki Mackenzie, so postali dokaj slabotni v fizičnem pogledu. Beli priseljenici so tudi prinesli med domačine razne nalezljive bolezni evropske civilizacije, radi česar je veliko število domačinov pomrlo. (Na otočju Fiji, je na primer samo tekom enega leta pomrlo 40,000 domačinov radi preje nepoznane bolezni "kodelje".)

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV
NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ 3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

The War Man Power Commission
has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

MILLINERY EXAMINERS
STALNO MESTO, DOBRA PLAČA
BEACH HURST
55 W. 39th ST. N. Y. C.
(17-19)

GIRLS LEARN JEWELRY TRADE
POST-WAR OPPORTUNITY
Established firm.
Steady work, Good pay, pleasant working conditions. — Apply: GROSS CO. 64 W. 48th ST., N. Y. C. (17-19)

GIRLS WANTED FOR LIGHT FACTORY WORK
MILLINERY
Apply: BEACH HURST
55 W. 39th ST. N. Y. C. (17-19)

FINGERWAVER STROKOVNJAKINJA
ALL-AROUND OPERATOR
Dobra plača, stalno, prijetne delavske razmere. — Vprašajte: THE IDEAL BEAUTY SHOP 108-18 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL Long Island (17-19)

FINGERWAVER — MANICURIST PERMANENT WAYER
Dobra plača, stalno delo, prijetne delavske razmere. — Vprašajte: L. A. ROTO'S 678 FLATBUSH AVE. BROOKLYN Phone BU 4-6320 (17-23)

Opozorite še druge, ki ne Hitajo "G. N." na to oglaš. — Mogoče bo kamn vstrelca.

HIŠNA
DELNI ČAS: \$35 NA MESEC
LAHKO PRANJE, SPI DOMA
1. — 5. P. M.
Vprašajte: 101 HENRY ST. BROOKLYN (Clark St. Station) (17-19)

WAITRESS
IZVEŽBANA, POLNI ČAS, DELA SE OB NEDELJAH — \$15.
Vprašajte: 101 HENRY ST. BROOKLYN (Clark St. Station) (17-19)

FINGERWAVER — MANICURIST
IZVEŽBANA — SREDE PROSTE
STALNO DELO, PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE. — Vprašajte: CIRCLE BEAUTY SALON 34 E. 17th ST. N. Y. C. Phone TO 2-2882 (17-19)

ARTIFICIAL FLOWERS
DEKLETA, IZVEŽBANOST NI POTREBNA — Stalno delo, dobra plača, prijetne delavske razmere. Vprašajte: CO-ED FLOWER & NOVELTY CO. 335 WEST 38th ST. N. Y. C.

MILLINERY ŠIVALKE
na fine slammike
Oriole Hats, 15 W. 39th St. (24, 26, 28)

DEKLETA SE IŠČEJO ZA KNJIGOVEZNIČO
IZVEŽBANOST NI POTREBNA
Vprašajte: MUTUAL BINDERY CO. 225 VARICK ST. N. Y. C.
MILLINERY ŠIVALKE
izvežbane na fine slammike
PARFAIT HATS 32 W. 39th St. N. Y. C.

GIRLS, 17 — 25 FULL TIME — PART TIME
STOCK CLERKS
replish bins with greeting cards. LIGHT PACKERS pack orders in card boxes FIVE DAY WEEK permanent, post-war opportunity. HALL MARK CARDS 7 EAST 37th ST., 4th floor, N. Y. C. (16-23)

ŽENSKÉ — DEKLETA
IZVEŽBANOST SE NE POTREBUJE
PACKAGE COSMETICS
POLNI ALI DELNI ČAS
CONTI PRODUCTS
45 CLINTON AVE. BKLYN POL BLOKA OD NAVY YARDA (9-22)

BAKERY — CANDY SALESGIRL
refined young woman by exclusive ten room in Brooklyn Heights. Hours 10:30 to 7:30. Thursday off. Good salary and meals. Steady opportunity. Apply: MAMMY'S PANTRY 122 MONTAGUE ST. Brooklyn, N. Y. (11-17)

WINDERS, TUBERS, CORNERS, SPINNERS, EXPERIENCED RAYON YARNS
STALNO DELO, DOBRA PLAČA
Vprašajte: PERFECT YARNS 123 GREENE ST. N. Y. C. (14-18)

FINGERWAVER
SPLOŠNO DELO, IZVEŽBANA, DOBRA PLAČA IN PRIVILGIJA; 5 DNI STALNO DELO, PRIJETNE RAZMERE. — Vprašajte: SAVOY BEAUTY PARLOR 30-08 BROADWAY ASTORIA, L. I. (14-20)

GIRLS
PACK COSTUME JEWELRY PLEASANT TABLE WORK SALARY \$22. STALNO
Apply: IDEE SPECIALTY CO. 45 W. 30th St. N. Y. C. (17-19)
KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

Angleško-Slovenski BESEDNJAK
Išel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil **Dr. FRANK J. KERN**
V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.
Cena je \$5.00
Naročite jo pri: **KNJIGARNI "GLASA NARODA"**
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(55)

Semtertja se je začudil kdo proti Korenu: "Kako moreš prenašati to? Ali nimaš pesti? . . ."

Ali Koren je odgovoril: "Jaz, da bi si mazal roke! . . . Bog me varuj, da bi se tako izpozabil!"

"Pa jo pojdi vsaj tožit!"

"Ali se je kaj poboljšala, ker je bila zaprta?" Vrnila bi se tako iz zapora, kakršna je šla notri, pa naj bi bila stokrat zaprta! Njej ne da žilica drugače. Naj vpije, dokler hoče, se bo še naveličala! Mene taka ženska ne more razžaliti. Saj je taka, kakor bi ne bila prav pri pameti. Dosti vredna ni bila nikoli in kar ji ni bilo slabega že prirojeno, je zaplodila pa pijača v njej. Sicer pa vem, da je najhujša kazen za njo to, ako molčim in se za vse njeno divjanje ne zmenim prav nič. Eh, če bi se hotel jaz pripraviti—to bi bilo največje veselje za njo! To je ravno najhujše boli, ker mi ne more do živoga!"

Jernej pa je bil malo manj ravnodušen kot njegov gospodar.

"Ali homo zmeraj to poslušali!" je godrnjal večkrat. "Saj se je ni treba nikomur drugemu dotakniti. Prepustite to meni!"

Nekoč je hotel celo kar na svojo roko storiti konec besedovanju Mlakaričinemu, ko je bila prišla zopet razgrajati pred vrata. Skočil je k njej in namahnil. Toda Koren je posegel še ob prav času vmes. Potegnil je blapca v stran ter ga posvaril:

"Jernej, tega mi ne stori nikoli več, če hočeš, da ostaneva prijatelja!"

Jernej je ubogal, ali zato pa se je izkušal odškodovati pri drugih prilikah. Kjerkoli je Mlakarico srečal, jo je zbedel s kako besedo in takoj se je počutil boljše, če je le videl, da so jo spekle njegovih besede. Nekoč jo je bil zalotil, ko je ravno vračala od Kljuke. Spomnil se je, kako ga je bila obdoližila tatvine in hotel si jo je privoščiti zopet enkrat prav pošteno:

"No, kdo ti pa zljaj krade svinjino, ko mene ni pri vas? . . . Mislim, da je nobenemu ni treba! . . . Nosiš jo še vedno sama tja, kakor si jo nosila tistikrat! . . . No, pa zljaj ti ne zamerim, da jo nosiš . . . Še vedno se nisi pokrepčala od takrat, kar so te postili in pestili med štirimi stenami . . . Bleda si se vrnila in nič več ni fiste rdečice v tvojih licih. Vidis, kaka pravica je to na svetu! . . . Meni, ki sem tat, so nič ne zgodi, ti pa, tako nedolžna golobica, kakor si, pa si morala . . ."

Jernej ni imel časa izgovoriti, kajti Mlakarica je zarjovela, zarjovela skoro z nečloveškim glasom in pobegnila. Parkrat se je obrnila ter zavihetela pesti, a kaj je govorila. Jernej ni razumel. Bil pa je zadovoljen, da si je ohladil zopet malo svojo jezo. Ko je doma potem pravil, kaj se je zgodilo, mu je gospodar iznova očital njegovo nelepo vedenje. Jernej je tudi sam nvideval, da tako ravnanje ni baš krščansko, pa si ni mogel pomagati. Marsikomu je odpustil, da bi bil odpustil Mlakarici, mu ni dalo srce. Preveč zlobna se mu je zdelala, da bi zaslužila odpuščanje. Sicer pa je mrzli bolj njene napake nego njo samo.

Čas je potekal, Mlakarica pa se le ni mogla privaditi novim razmeram. Ne samo, da se ji ni polegel srd do Korena, sovraštvo do njega ji je celo rastle od dne do dne. Vsak dan se je iznova rotila in zaklinjala, da se maščuje, a kako, o tem se ni mogla priti na jasno . . .

Bilo je ob času zvetve. Juljsko solnce se je že precej nagibalo proti zatonu, a vročina le ni hotela pojenjati. Ni enega oblaka ni bilo mogoče zazreti na modrem nebu in niti najmanjša sapica ni vznemirjala listja po drevju. Separilo je neznošno in bilo je, kakor bi bil ves zrak pošel, kakor bi ga bili použili žgoči solnčni žarki. Človeka je morilo in dušilo, da je bil nesposoben za vsako delo. Ptici so se skrivali po goščavi, iskaje hladnega zavetja. Zbirali so se najraje po sečeh in žalostno so čivkali. Kokoši so razbrskavale zemljo ter počepale po razkopanih si jamah. Menda so si izkušale na ta način ohladiti telo. Še celo pes in mačka, ki sicer tako cenita solnčno toploto, sta se potikala po senčnatih kotih.

Bilo je tiho, kakor ni tiho niti o polnoči. Ljudje, ki jim ni bilo treba delati na polju, ticali so po sobah, katerih okna so bila zastrta z zavesami, da bi ne mogel prodirati notri razgreti zrak. Toda prav ohladiti se tudi v hiši ni bilo mogoče. Nprenehoma je vstajal človeku pot po čelu, kakor bi bil sedel v razbeljeni peči. Ali reveži šele ljudje, ki si niso smeli privoščiti počitka, ki so bili izpostavljeni ves dan pekočim solnčnim žarkom.

Mlakarica je ležala v svoji čummati. Imela je še vedno navado, da je legla po kosilu. In danes se ji kar ni ljubilo vstati. Najprej je spala, a zdaj je preudarjala, kaj naj stori. Njene misli so se sukale vedno okoli ene in iste reči. Ah, požirek hladne, opojne pijače—koliko bi bila dala za njo! Voda je bila sparijena in vode itak nikdar ni žislala, pa naj bi ji bil prinesel kdo bistro studenčnice! Oštir Kljuke je imel dobro klet. Po zimi je bila topla, po leti mrzla. Takole kozarce hladne vina in nekoliko šumeče slatine vmes, ej, kako bi se ji bilo prilegalo to v tej grozni vočini! Že dolgo ni tako koprnela po pijači kakor danes. Toda bili so slabi časi. Denarja ni bilo in prodati je bilo težko kaj. Koren je zvedel takoj, če je dala kako stvarco v stran in ničesar ni bilo taklega pri hiši, česar bi Koren pogrešil ne bil, ako bi bila prodala. Na upanje pa ni dal Kljuke prav nič več, odkar ni bila več sama svoja gospodinja.

(Dalje prihodnjic.)

Kratka Zgodba

Jetnik v Kavkazu. Spisal Lev Tolstoj

(Nadaljevanje.)

Blizu gozda je bil. Meseč je že stal nad goro — jasna ko dan je noč. Listje na drevju je videti. Na razsvetljenih gorah je tiho, kakor da je vse izumrlo; samo spodaj je slišati žuborenje rečice.

Ne da bi srečal koga, je dospel v hosto, si poiskal temen prostorček in se usedel, da bi si malce odpočil. Pojedel je eno pogačo, našel kamen in pričel zopet obdelovati ploh, a zaman, si je razbil samo roke. Vstal je in šel naprej po stezi.

Eno verst je morda prehodil, ko so ga zapustile moči; noge so ga bolele; napravil je še nekaj korakov in se vstavil. Vlekel se bom naprej, si je mislil, dokler bom mogel. Če se pa usedem, tedaj ne bom mogel vstati več. Do trdnjave seveda ne pridem; kakor pa se zdani, se skrivam v hosti — in na noč pojdem naprej.

Vso noč je hodil. Dva Tatarja sta mu prijezdila naproti, a slišal ju je oddalec in se potuhnil za drevo.

Meseč je že obledel, rosa je padala, počasi se je začelo daniti. Žilin se ni bil dopel do kraja hoste.

Se trideset korakov napravim, si je rekel — potlej grem globokeje v gozd in počujem. Ko je bil napravil še kakih trideset korakov, je videl, da

se gozd svetli. Ko je prišel na parobek, je bil že čisto dan. Pred njim, kakor na dalni, je ležala trdnjava. In nedaleč, na levo v dolini so goreli ognji; zdaj so ugasnili, in dim se je dvigal, in ljudje so se drenjali okoli žerjavice. Ostro je gledal tjakaj Žilin in razločil skoz dim . . . svetle puške . . . kazake.

Vesolja prevzet je zbral poslednje moči, splezal dol po obronku. Vsedobrotni naj za brani, si je mislil, da me ne vidi tu na prostem polju Tatar: tako blizu cilja, ne bi ušel . . .

Komaj mu je bila prišla ta misel, glej na levi na hribu, kakih dve desetini (okoli 220 aršinov) daleč, trije Tatarji na konjih! Že so ga zagledali, ko blisk drve proti njemu. Njemu je bilo, kakor bi mu otrpnevalo srce — vzdignil je roke, kričal na vso moč: "Bratje, osvobodite me! Bratje!"

Naši so slišali klic — kazaki so skočili na konje in dirjali sem.

A kazaki imajo daleč, Tatarji so blizu. Žilin, z eno roko pri plohu, se je vlekel brez sape kazakom naproti, ves iz sebe . . . se je križal in vpil: "Bratje! Bratje! Bratje!"

Kazakov je bilo kakih petnajst mož.

Tatarji so se ustrašili, porbrzdali so konje in obstali.

In zdaj so obdali kazaki Žilina, ga vpraševali: kdo da je in odkod? Žilin je jokal in je mogel samo jecljati: "Bratje! Bratje!"

Prihali so drugi vojaki, tudi oni so se drenjali okoli nje. Ta mu je dal kruha, oni kaše, tretji žganja, ta ga je pokrtil s svojim plaščem, ta mu je zbil dol ploh.

Častniki so ga spoznali in ga peljali v trdnjavo. Vojaki so se veselili, tovariši so se zbrali okoli njega.

Žilin je pripovedoval, kaj da je doživel, in zaključil: "Tu sem torej potoval domov, se oženil! Ne, ni bilo namenjeno."

SVOBODA SE BLIŽA — NAROD POTREBUJE POMOČI!

Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na: 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa: WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT 161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

In služil je dalje v Kavkazu, pettisoč rubljev; komaj živega Meseč pozneje so odkupili Kostilina njegovi sorodniki za so ga pripeljali. (Konec.)

KANADSKI RODOLJUB

Kanadski novi senator, Telesphore Damien Bouchard, ki je imel radi vsebine svojega prvega govora v senatski zbornici v Ottawa, nekoliko neprilik, je sedaj v raznih časopisih objavil nekoliko člankov, v katerih izjavlja, da bo de njegova glavna naloga kot zastopnik ljudstva, skrbeti za to, da pride med prebivalstvom Kanade do vsestranskega jedinstva.

Tekom lanskega leta je Bouchard ustanovil takozvani "L'Institut Democratique Canadien", čegar namen je končati delovanje separatistov v Quebecu, kateri so naravno potomci francoskih priseljencev, in ki še vedno govorijo francosko. Sedaj pa Bouchard namerja, da bo ustanovil še en tak zavod, ki pa bo hode dvojjezičen in bode imel svoje podružnice po vseh provincijah Kanade.

Bouchard je doma iz Quebeca. Njegov oče je bil strojar v St. Hyacinthe, ki je moral oskubovati svojo rodbino sed

TRIESTE ALI TRST?

se mora Evropa porazdeliti: centralna in vzhodna Evropa Rusiji, Sredozemlje Angliji. Ruski vpliv bi tedaj moral biti izključen s Sredozemlja in Italija se mora povezati na angleško stran s tem, da obdrži Trst. Toda tudi to bi ne doseglo objektivnega namena kajti Anglija bi se s tem izrekla, da podpira — v konfliktu z Rusijo — obnovitev italjanskega imperializma v centralni Evropi. Toda če se priznava, da se Anglija in Rusija lahko zblizata na način, da skušate prakticirati kooperacijo od dne do dne, tedaj za more Trst postati osredotočna točka njunega tovarštva. Tu se zamoreta srečati slovanski svet in svet zapadnih demokracij ter se spojiti. Ob kratkem povedano, več zaupanja lahko imamo v bodočnost anglo-sovjetske zveze, ko se na zadimo misliti o Trstu kot TRST in ne kot TRIESTE. SANS.

tastičen koridor, v katerem bi bili naseljeni izključno le Slovenci, naši udani zavezniki. V vsaki drugi deželi (razen na Angleškem) bi se splačalo omeniti, da je bila Italija naša sovražnica malone od trenutka njenega popolnega potaza ter da nobena druga država ni prekosila Jugoslavije v njenem doprinosu za zaveznisko stvar. Toda v Angliji se to šteje rajše proti Jugoslovanom; angleške simpatije — vedno proitaljanske — bodo zagovarjale stališče, da mora Italija nekaj več pridobiti, kajti Italija je navadno v vojski vedno premagana in se vedno opomore le v času miru, sedaj pa je bila bolj premagana kot kdaj prej.

Odločilni faktor pri tržičkem vprašanju je — da govorimo resno — značaj anglo-sovjetske zveze. Če se dozdeva, da Anglija in Rusija ostane zaveznici le, če sta strogo ločeni ena od druge, tedaj

HELP WANTED :: DELAVCE IŠČEJO :: HELP WANTED

Garage Washer, tudi DAY MAN
VISOKA PLAČA ZA PRAVEGA MOŽA: STALNO, PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE — Vprašajte: CENTURY GARAGE, 9 W. 100th ST., N. Y. C. (17-19)

IRON WORKER
IZVEŽBAN V IZRAVANANJU ŽELEZA: PET DNI, DOBRA PLAČA, PRIJETNE RAZMERE. Vprašajte: J. KAUFMAN, 1213 BROOK AVE., BRONX (3rd Ave. E.) (12-18)

AUTO MECHANIC
IZVEŽBAN, DOBRA PLAČA, STALNO DELO, PRILOŽNOST Vprašajte: EXCELSIOR AUTO MOTOR SERVICE, 536 W. 23rd ST., N. Y. C. (12-18)

MAINTENANCE MAN — GENERAL
WAREHOUSE TERMINAL GREENPOINT — EV 9-4151 LUMBER EXCHANGE TERMINAL GREEN & WEST ST., BKLYN (8th Ave. G G Train, RT.)

FANT ALI MOŽ
ZA SHIPPING DEPARTMENT 40 ur na teden, overtime, stalno delo, dobra plača, po-vojna bodočnost, pri-ložnost. — Vprašajte: STEIN COSMETICS, 420 BROOME ST., N. Y. C. (13-19)

LEATHER WALLETS
IZVEŽBAN DESIGNER, SAMPLE MAKER, BOLJŠE VRSTE IZDEL-KOV. Dobra plača, stalno delo, pri-jetne delavske razmere. Vprašajte: ELCO MANUFACTURING CO., 302 - 5th AVE., N. Y. C. (12-18)

SILVERSMITH
IZVEŽBAN, DA SE UVEŽBA NA DELO V ZLATU — Dolga vstanovlje-no podletje. — Priložnost. Dobra plača. Vprašajte: LOUIS LAMIS & SONS, 33 W. 47th ST. (14th floor) N. Y. C. (15-22)

CABINET MAKER — FINISHER
IZVEŽBAN NA NOVEM POHIŠTVU Vprašajte: VANLEIGH FURNITURE CO., 115 W. 40th ST., N. Y. C.

BOYS, 16 TO LEARN
SERVICING OF OFFICE MACHINES Steady work, pleasant working con-ditions. Opportunity. Phone: MR. HAYES, CA 6-1936 (15-21)

PLUMBING & HEATING ESTIMATORS AND COUNTERMEN
Dobra plača, stalno delo, po-vojna bodočnost. — Vprašajte: S M O L K A, 231 E. 33rd ST., N. Y. C. (15-21)

DETAILER, STEEL CABINETS
ESSENTIAL: PERMANENT; GOOD PAY PHONE: STILLWELL 4-3300 MR. RITTENHOUSE (13-20)

BOYS, 2-6 P. M. ON SATUR-DAYS ONLY
Good pay, steady, pleasant out-door work. Advancement. Apply: TIMELOCK ROUTES, 505 W. 42nd ST., N. Y. C.

MACHINIST
PRVOVRSTEN, TOP RATES, VOJNO DELO, STALNO DELO, PO-VOJNA BODOČNOST Vprašajte: P F A H L E R MANUFACTURING CORP., 325 BROADWAY, N. Y. C. (13-19)

PORTER-DISHWASHER
BAR & RESTAURANT, IZVEŽBAN, DOBRA PLAČA in HRANA, STALNO DELO, PRIJETNE RAZMERE, NE-DELJE PROSTE. Vprašajte: EXCHANGE TAVERN, 23 CORTLANDT ST., N. Y. C. (12-18)

JEWELERS
ZA FINA DELA NA ROKE S T A L N O Vprašajte: J. MAXENCIS & CO., 48 W. 57th ST., N. Y. C. (12-18)

COMPOSITOR
UNION AD SHOP POMOČI ALI PODNEVI: STALNO DELO, DOBRA PLAČA, PRIJETNE RAZMERE Pokličite: WI 2-9021 (13-20)

URARJA SE IŠČE
IZVEŽBAN STALNO DELO Vprašajte: TEDDY TAUS, 1440 BROADWAY (Lobby) at 40th St., N. Y. C. (14-20)

COSTUME JEWELRY WORKERS
PLYER, SETTING-UP; HAND-PRIJETNO, STALNO DELO, DOBRA PLAČA. Vprašajte: ALFRED SHAYNE CO., 298 - 5th AVE., N. Y. C. (14-20)

AUTO MECHANICS
TRAJNE SLUŽBE STALNO DELO DOBRA PLAČA Vprašajte: METROPOLITAN DISTRIBUTORS INC., 501-10th AVE. (38th-39th) N. Y. C. — See Mr. CAMPBELL. (11-17)

MACHINISTS
RAZRED A: 95¢ — \$1.20 NA URO RAZRED B: 75¢ — 95¢ NA URO RAZRED C: 55¢ — 75¢ NA URO Stalno delo, po-vojna bodočnost, pri-ložnost. — Vprašajte: TIMES TELEPHOTO, 229 W. 43rd ST., N. Y. C. (12-18)

GLASSWORKERS
ON MINIATURE GLASS ANIMALS. Najvišja plača, stalno delo, dobra pri-ložnost. Vprašajte: 832 McDONALD AVE., (near 18th Ave.) Brooklyn (11-17)

MESSENGERS
STAREŠI MOŠKI, LAHKE ZAVIT-KE, 40 UR NA TEDEN, STALNO DELO, DOBRA PLAČA, PRIJETNE RAZMERE — Vprašajte: FREDERICK W. SCHMIDT, INC., 228 E. 45th ST. (near Lexington Ave. subway) N. Y. C. (11-17)

MOŠKO in ŽENSKO DELO HELP WANTED (Male and Female)

DECORATORS
ZA ROČNO SLIKARSTVO CHINA GLASS fired colors. Stalno delo, prijetne razmere, izvrstne plače. — Vprašajte: DE LITE, 128 W. 24th ST., N. Y. C. (17-19)